

A BEJÁRHATÓ MAGYARORSZÁG PROGRAM JELENTŐSÉGE ÉS A KAPCSOLÓDÓ FELADATOK

Tartalom

1 VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	2
2 ELŐZMÉNYEK.....	2
2.1 A Bejárható Magyarország Program fő célkitűzései.....	2
3 A BEJÁRHATÓ MAGYARORSZÁG PROGRAMHOZ KAPCSOLÓDÓ FELADATOK	3
3.1 Kutatásokba való bekapcsolódás.....	3
3.2 Termékfejlesztés az öt jármód szerint és az egyes jármódok összekapcsolásával.....	4
3.3 Különböző keresleti szegmensek érdeklődésének felkeltése	4
3.3.1 Tananyagfejlesztés	5
3.3.2 Szakemberképzések és továbbképzések.....	5
3.4 KOMMUNIKÁCIÓ – MEGSZÓLÍTÓ KAMPÁNY	6
3.5 A BMP PROGRAM VÁRHATÓ TÁRSADALMI HATÁSAI	7

1 Vezetői összefoglaló

A Bejárható Magyarország Program az egyik legnagyobb potenciállal rendelkező hazai kezdeményezés, mely az ifjúság aktív szabadidő eltöltését, a belföldi turizmus élénkítését, az egészség- és környezettudatos szemléletmód kialakítását és a felelősségteljes gondolkodást egyaránt szolgálja. A programban szereplő 5 jármód segítségével megismerhetők hazánk természeti- és kulturális értékei, a magyar és magyarországi örökség helyszíneinek.

A program sikeres megvalósításának előfeltétele a meglévő kínálat felmérésén alapuló termékfejlesztési lehetőségek meghatározása, a megfelelő, vonzó tananyag összeállítása és a felkészült, motiválni képes oktatói/tanári háttér biztosítása. Az így megvalósuló termékfejlesztések a programban résztvevőkön túl a belföldi- és beutazó turizmus résztvevői számára is vonzó kínálatot teremtenek. A turizmus élénküléséből pedig a fogadó területek helyi közösségei (turisztikai vállalkozások, kistermelők, helyi lakosság) is profitálnak.

A „Megszólító kampány” kidolgozását kiemelten fontosnak tartjuk, hiszen a Program sikerének legfőbb záloga, hogy annak szellemiségét minél többen tegyék magukévá. Különösen fontos ez a diákok és családjaik valamint az őket oktató pedagógusok esetén, így egyre több oktatási intézmény választja majd a kerettantervek közül a Bejárható Magyarország Programját.

2 Előzmények

A Kormány 1184/2013 (IV.9.) határozata alapján

2.1 A Bejárható Magyarország Program fő célkitűzései

A Bejárható Magyarország program legfőbb célkitűzése az ország minél részletesebb turisztikai megismertetése a potenciális célcsoportokkal (elsősorban a diákokkal, fiatalokkal, családosokkal, középkorúakkal és aktív seniorokkal), aktív szabadidős sporttevékenységeken keresztül. A megismertetés alapját a különféle környezetkímélő szabadidős tevékenységekre alapozott 5 jármód (természetjárás, kerékpározás, lovaglás, vitorlázás és túrakenuzás) biztosítja. Ezek a szabadidős sporttevékenységek valóban szinte minden célcsoport számára biztosítani tudják az ország megismerhetővé, bejárhatóvá tételét, hiszen földrajzi adottságaink alapján minden jármód biztonságosan elsajátítható, és különleges erőfeszítések nélkül megvalósítható.

A turisztikai kereslet alapelemei között a szabadidő, a szabad rendelkezésű (diszkrécionális) jövedelem és a motiváció említendő meg. Következésképpen a **turizmus élénkítésének** feltétele lehet a motiváció ösztönzése és/vagy a szabadidő növelése és/vagy a szabadon elkölthető jövedelem arányának emelése. A magyar lakosság szabadidejének és szabadon elkölthető jövedelmének növelésére középtávon csak korlátozott lehetőségek vannak, így, a **motiváció ösztönzésére** kell a hangsúlyt helyezni. A fejlesztések során tekintettel kell lenni arra a körülményre is, hogy az azonos motiváció más-más igényeket takar: az eltérő

jövedelmi helyzet
következtében ugyanaz az igény eltérő turisztikai kínálatokkal elégíthető ki, amire az 5 jármód eltérő kínálati adottságai megfelelő választ kínálnak.

A megfelelő motiváció megteremtését már iskolás korban el kell kezdeni, amiről a Kormányhatározat is rendelkezik, a programnak a választható kerettantervek közé történő integrálásával. A „Bejárható Magyarország” program nagyszerű lehetőséget ad az ország természeti és kulturális attrakcióinak, egyben a magyar és a magyarországi világörökség helyszíneinek a megismerésére. Az igényt, hogy ezeket az értékeket az emberek meg akarják ismerni, fel akarják keresni, különféle módszerek segítségével tudjuk felkelteni. Ezek között egyaránt szerepe van az **oktatásnak-nevelésnek**, a **turizmus marketingnek**, a szakemberek **folyamatos továbbképzésének**, de nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a keresletet olyan **szubjektív elemek** is befolyásolhatják, mint például az ismerősök, barátok, kollégák tanácsai, vagy éppen a társadalmi divatok.

A „Bejárható Magyarország” program azáltal, hogy a belföldi keresletet élénkíti, a **határon túli**, elsősorban magyarlakta területekről érkező **beutazó forgalom bővülését** is elősegíti. A turisztikai kínálat ugyanis mindkét reláció számára elérhető, a belső forgalom élénkülése által gerjesztett fejlődések a beutazó forgalomban résztvevők számára is vonzerőt, motivációt jelenthetnek, habár ez a belföldi forgalom élénkítésénél nagyobb erőfeszítéseket kíván.

A BMP céljai azonban ennél is komplexebbek. Miközben a program remek lehetőséget biztosít a belföldi turizmus élénkítésére, a honismeret, hazaszeretet erősítésére, nagy hangsúlyt helyez az egészségmegőrzésre és a környezettudatos szemlélet, azaz a felelősségvállalás kialakítására is.

3 A Bejárható Magyarország Programhoz kapcsolódó feladatok

3.1 Kutatásokba való bekapcsolódás

Vonzerőleltár összeállítása az 5 jármód segítségével elérhető magyarországi természeti és kulturális attrakciókról. A vonzerőleltár elkészítésének metodikája, a vonzerők felmérése és értékelése a különféle régiókban egységes kell, legyen, hiszen ezzel alapozható meg az egységes tananyagfejlesztés és marketing kommunikáció. A struktúra kidolgozása után a helyi szintű felmérések megvalósítása helyi szakemberekkel és szakmai szervezetekkel valósítható meg leghatékonyabban.

Mivel a **megközelíthetőség** kérdése a Bejárható Magyarország Program kulcsfontosságú eleme, az egyes turisztikai attrakciók öt jármód szerinti elérhetőségének vizsgálata szintén ezen kutatás kulcsfontosságú eleme.

A vonzerőleltárra és az öt jármód speciális jellemzőire (pl. naponta/óránként megtehető távolságok, pihenőidők, időjárástól való függőség) épített **termékfejlesztési** javaslatok elkészítése. A termékfejlesztés része a régióként és jármódonként elkészített útmutató a helyi fejlesztésekhez, mint a csomagajánlatok összeállítása, a csomagajánlatokhoz kapcsolódó információs anyagok (nyomtatott és online kiadványok, térképek) tervezése. A

termékfejlesztés során külön figyelmet kell szentelni a fogyatékkal élők számára kialakítható ajánlatokra, hiszen integrálásuk a programba szintén fontos társadalmi feladat.

3.2 Termékfejlesztés az öt jármód szerint és az egyes jármódok összekapcsolásával

Az **öt jármód** -a természetjárás, a kerékpárturizmus, a vitorlázás, a túra kajak-kenuzás és a lovas turizmus- önmagában illetve egymással összekapcsolva is megszámlálhatatlan lehetőséget kínál a különféle természeti és kulturális vonzerők alapján létrehozott turisztikai termékek kialakítására.

Természetesen a **termékfejlesztés** alapjául szolgáló **turisztikai vonzerőleltár** elkészítése elengedhetetlen. Kizárólag ennek birtokában lehetünk képesek arra, hogy a Magyarország területén fellelhető összes potenciális természeti és kulturális attrakció és az azokhoz kapcsolható egyéb adottságok ismeretében az eddigiektől eltérő, **versenyképes kínálatot** hozzunk létre. Olyan kínálatot, amelyben a kínálati elemek, azaz a vonzerő, az infrastruktúra, a szálláshelyi, a vendéglátó és az egyéb turisztikai szolgáltatások, valamint a humán erőforrással kapcsolatos követelmények egymással harmonizálnak.

A turisztikai termékfejlesztés egy mátrix szemléletben valósítható meg a BMP program keretében, egyrészt a jármódok, másrészt a turisztikai régiók szerinti bontásban. Minden régióknak megvannak azok a vonzerői, melyek bármelyik jármód esetében elérhetőek, hasznosíthatóak, vannak azonban olyan, speciális attrakciók, melyek csak egy- vagy néhány „közlekedési mód” segítségével, illetve több jármód összekapcsolásával érhetőek el.

3.3 Különböző keresleti szegmensek érdeklődésének felkeltése

A különböző keresleti szegmensek érdeklődésének felkeltése más-más feladatokat jelenthet érdeklődési kör és jövedelmi helyzet szerint is. Ennek ellenére a program mindenki számára változatos lehetőségeket kínál egyrészt a támogatott oktatási, másrészt a szintén támogatott különféle turisztikai programok segítségével, így biztosítva a nehezebb, hátrányosabb helyzetben lévők bekapcsolódási lehetőségét is a programba.

Az érdeklődés felkeltését pedig nem lehet elég korán kezdeni. Legkésőbb az általános iskola alsó tagozatán el kell kezdeni a fiatalok motiválását hazánk megismerésére, az aktívabb, ezáltal egészségesebb életvitelre és a környezettudatos, felelősségteljes magatartásra. Ez a feladat leghatékonyabban a köznevelési rendszer segítségével valósítható meg, amelynek segítségével egyszerre érjük el a fiatalokat, szüleiket és természetesen a pedagógusokat is. Ugyancsak fontos szempont, hogy az érdeklődés, motiváció felkeltése itt külön erőfeszítések nélkül is megvalósítható, hiszen rendelkezésre áll az az időkeret (mindennapos testnevelés, egész-napos iskola), melynek hasznos és hatékony eltöltése szemléletformálóan hathat a diákokra, és az őket nevelőkre egyaránt.

3.3.1 Tananyagfejlesztés

A Bejárható Magyarország program egyik lényeges eleme a tananyagfejlesztés, mely alapvetően három szegmensre (tanulók-pedagógusok-oktatásba bekapcsolódó szakemberek) épít.

A Kerettantervbe való bekerüléssel a közoktatásban részt vevő valamennyi tanuló számára elérhetőek lennének azok az alapvető tudásanyagok, kompetenciák, melyek Magyarország felfedezését támogatnák az 5 jármód segítségével. A kidolgozandó anyagok jelentősége, hogy a tanulók, miközben az öt jármóddal kapcsolatos gyakorlati ismereteket elsajátítják, képet kapjanak arról is, melyik régióban, melyik jármód segítségével milyen értékekkel ismerkedhetnek meg hazánk változatos természeti- és kulturális kincsei közül. Így a BMP program keretében egy rövid, célszerűen összeállított országismereti anyag is rendelkezésre állna, mely hosszabb távon támogatná a belföldi turizmus fejlődését is (összhangban a Széchenyi Pihenő Kártya és az Erzsébet program célkitűzéseivel).

A közoktatásban a kerettantervek gyakorlati oktatásában részt vevő szakembergárda továbbképzése során szintén több területen lehetséges együttműködés kialakítása mind az 5 jármód tekintetében. Közös elemként a motiváció felkeltése, a szakemberek országismereteinek speciális bővítése) szakmai továbbképzéseken, illetve a megfelelő háttéranyagok rendelkezésre bocsátásával lenne az elsődleges feladat. A képzés/továbbképzés hatékony megvalósítása során nem csak jármódonként, hanem akár regionálisan közös oktatási modulok kialakításával képzelhető el a gyakorlati képzést tartó szakemberek szakmai felkészítése a kapcsolódó feladatok ellátására, hiszen a Kerettantervbe beépített tananyag-elemeket nekik kell majd közvetíteniük a diákok felé.

A pedagógusok továbbképzése a BMP esetében szintén kiemelt prioritással szerepel. A tanítók, osztályfőnökök, testnevelő tanárok, szabadidő-szervezők számára a program a pedagógus-továbbképzések rendszerébe integrálható képzéseket tud kínálni. A kötelező továbbképzések esetén a köznevelésben részt-vevők számára versenyképes alternatívát jelenthet egy ilyen új típusú képzési terület megjelentetése, hiszen ezzel a változó közoktatási rendszerhez is rugalmasabban lennének képesek alkalmazkodni, másrészt az itt szerzett ismereteket nemcsak munkakörükben, hanem magánéletükben is eredményesen hasznosíthatnák.

A képzési anyagok összeállításánál a fogyatékkal élők speciális igényeit is figyelembe véve tananyagok is kialakításra kerülhetnek.

3.3.2 Szakemberképzések és továbbképzések

A közoktatási rendszerben való szerepvállalás mellett különféle továbbképzések keretében további szakterületeken is lehetőség lenne a programba történő bekapcsolódásra. Ezek legfontosabb szakterületei a következők lennének.

Train the Trainer képzés

A pedagógus felsőoktatásban már az alapképzés során szükségessé válik, hogy a leendő pedagógusok, szakedzők felkészültek legyenek a megfelelő tudásanyag és szemléletmód átadására diákjaik számára. Az ehhez szükséges ismeretanyagok elsajátításához Főiskolánk komplex segítséget tud nyújtani (tananyagfejlesztésekkel, képzések lebonyolításával), hiszen mind a megfelelő turisztikai, mind a szervezési- és menedzsment, mind pedig az oktatási kompetenciákkal rendelkezünk.

Szakmai továbbképzések

A program lebonyolításában, a turisztikai termékfejlesztésben részt vevő szakemberek számára is új kihívásokat jelent a Bejárható Magyarország Program. Javaslatunk első lépésben a Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezetek szakembereinek, illetve a különféle szakmai civil szervezeteknek (hagyományőrző és honismereti egyesületek, cserkészszövetségek, erdei iskolák, táborok szervezői) kínál rövid képzési programokat, melyek fő hangsúlyai a meglévő ismeretek szakszerű átadására, a jármódoknak megfelelő speciális termékfejlesztésre és marketingre terjednek ki itthon és a határainkon túl.

3.4 Kommunikáció – megszólító kampány

A Bejárható Magyarország Program kommunikációjában számos célcsoportot szükséges megszólítani, részben közös eszköztár alkalmazásával. A legfontosabb célcsoportot mindenképpen az iskoláskorúak és az őket oktató pedagógusok, képzésükben részt vevő szakemberek jelentik, hiszen az ő együttes lelkesedésük a siker alapvető záloga. A kommunikáció fő célja a **Bejárható Magyarország**, mint márkanév megismertetése, valamint a „Magyarország bejárható” gondolat népszerűsítése. Ugyancsak fontos az aktív életmód előnyeinek hangsúlyozása, valamint annak bemutatása, hogy hazánk valóban számos felfedezésre váró értékkel rendelkezik.

A hazánk turisztikai attrakció számára megnyerhető, jelenleg is aktív életet élő családok, fiatalok, középkorúak, és aktív időskorúak is fontos célközönségét jelentik a tervezett megszólító kampánynak. Számukra a különféle turizmust támogató programok jelenleg is ismertek, így ezek marketing kommunikációjával is célszerű együttműködni a BMP kampány során.

Végül természetesen fontos kommunikációs célcsoportot alkotnak azok a turisztikai szakemberek, akiknek a kínálat megfelelő kialakításával kell elősegíteniük a program megvalósítását. A feladat itt egyszerűbb, hiszen nekik – a megfelelő termékek kialakítása révén – valódi gazdasági előnyt is jelenthet a program által megnövekedett forgalom.

A marketingkommunikációba természetesen a Program szervezőin kívül a turisztikai szervezeteket (pl. Magyar Turizmus Zrt, TDM szervezetek), valamint a különféle speciális célcsoportokat tömörítő szervezeteket is célszerű bevonni (SINOSZ, MEOSZ, ...).

Néhány konkrét javaslat a kommunikációs lehetőségekre, a hagyományos eszközökön túlmenően.

- **Örökbefogadási** program kidolgozása és kampánya
- **Vetélkedők** struktúrájának megtervezése- és részben lebonyolítása (ifjúsági vetélkedők díjazással együtt – a díjazás kötődjön szintén a belföldi utazásokhoz, szabadidős sporttevékenységekhez)
- **Közvetett oktatást támogató** programok (elsősorban pályázat források allokálása az erdei iskolai programok, táborok számára, melyek a BMP célkiűzéseit tartják szem előtt)

3.5 A BMP program várható társadalmi hatásai

A Bejárható Magyarország Program célkitűzései és várható társadalmi hatásai a program sokszínűsége miatt komplexek.

Elsődleges célkitűzése rövid távon a honismeret erősítésével a hazaszeret és kötődés kialakítása, míg közép távon a belföldi- illetve határon túli (elsősorban magyarulterületekről érkező) beutazó forgalom élénkítése. Hosszú távon a program a teljes nemzetközi turizmusra is jótékony hatással lehet egyrészt a kialakított programcsomagok és megvalósított termékfejlesztések integrálásával a meglévő turisztikai kínálatba, másrészt pedig a belföldi lakosság kommunikációjának pozitív marketing hatásai miatt (hitelesen tudják promótálni hazánk turisztikai értékeit, mindenki a hazai turizmus „nagykövetévé” válik).

Ugyancsak az elsődleges célkitűzések között jelenik meg az aktív tevékenységek népszerűsítése, a szabadidő aktív eltöltésére történő nevelés, mely erősíti a fizikai kondíciót, segít az egészségtudatos szemléletmód komplex tényezőinek elsajátításában és biztosítja a hosszú távon aktív- és egészséges életkilátásokat a mai fiatal generációk számára.

Mindezekon túl a Program sikeres megvalósítása ösztönzi a környezettudatos szemléletmód kialakítását és elterjesztését, hiszen a programba integrált résztvevők személyesen is megtapasztalják a természeti vonzerők értékét és múlandóságát. Képet kapnak a környezetszennyezés veszélyeiről, saját lehetőségeikről a környezet jelenlegi állapotának fenntartása- illetve javítása érdekében. Felelősen gondolkodó, a természethez magukat közel érző felnőttként később is aktív szerepvállalásra ösztönözhetőek a különböző fenntarthatósági programok segítségével, legyenek ezek a lakosság számára kialakított, a mindennapi életben megvalósítható tevékenységek, vagy akár komplex nagyvállalati „zöld programok”.

Végül, de nem utolsó sorában a programnak már a kisiskolás korban történő bevezetésével, a kollektív tevékenységek által jelentősen javítható a fiatalok, és később a felnőttek társadalmi beilleszkedése, a felelősségvállalás, fejleszthetőek a társas kompetenciák valamint az önismeret is.